

**НЕБЕЗПЕКА ВІД ПОБІЧНИХ ЗАБРУДНЮВАЧІВ
СУЧАСНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ**

Є.О. Неведомська

*Київський університет імені Бориса Грінченка, кафедра анатомії і фізіології людини, вул. Воровського
18/2, 02091, м. Київ, Україна, e-mail: nevedomska@i.ua*

Загально відомо, що поживні речовини їжі необхідні для підтримання життя, здоров'я та працездатності. Проте саме з їжею в організм людини і напоями надходить до 80% шкідливих речовин. До цих шкідливих речовин належать сполуки, що утворилися в процесі технологічної та кулінарної обробки, харчові добавки, а також побічні забруднювачі. Інформація про шкідливість багатьох харчових добавок, які позначаються літерою "Е", достатньо відома пересічному споживачу. Тому зупинимось докладніше на побічних забруднювачах сучасних харчових продуктів, адже вони становлять загрозу людству, його здоров'ю та існуванню людства у цілому.

До побічних забруднювачів харчових продуктів належать сполуки, які потрапили в харчові продукти із зовнішнього середовища. Наприклад, у рослинну продукцію – мінеральні добрива й пестициди; у тваринницьку – антибіотики. До цієї ж групи екзогенних забруднювачів належать екстракти тари, технологічного обладнання, рештки дезинфікуючих або мийних засобів, промислових відходів тощо.

Левову частку серед екзогенних забруднювачів продукції тваринного походження становлять гормони - стимулятори росту, якими годували тварин за їх життя. Гормони у м'ясі залишаються навіть після кип'ятіння та тривалої термічної обробки. Ці стимулятори росту нагромаджуються і в ковбасі, і в інших продуктах переробки. Гормони у продуктах, на відміну бактерій, нічим знищити не можна.

Наукові дослідження дали змогу констатувати: за останні 10 років в Україні кількість гормонально залежних пухлин у жінок збільшилася в 12 раз; кількість чоловіків із захворюваннями чоловічої статеві сфери і що "втратили" ознаки статі зростає; значно збільшилося людей із захворюваннями щитоподібної залози. На відміну від більшості, які причиною цього вбачають вплив Чорнобильської аварії, у ветеринарів існує особлива думка. Вони вважають, що зазначені вище хворобливі явища – це прояв дії "гормонального" м'яса, яке регулярно вживає в їжу український люд. Так, стероїдний гормон естроген і його синтетичні аналоги, наприклад, стильбени (синтетичні аналоги жіночого статеві гормону), які застосовують в птахівництві, є абсолютними канцерогенами: викликають розвиток пухлин молочних залоз. Для чоловіків естроген (антагоніст статеві гормону прогестерона) також небезпечний: він гальмує їхню статеву функцію. Хлопчики, зростаючи на м'ясі з естрогеном, стають жінкоподібними, що спостерігається останнім часом все частіше аж до зміни сексуальної орієнтації.

Крім того, насичене цими гормонами м'ясо має контрацептивний ефект, а відповідно, неминуче призводить до гормональних форм безпліддя. Їсти таке м'ясо – все одно що сидіти на протизаплідних пігулках. Зрозуміло, до чого це призведе у майбутньому: до скорочення кількості людей на планеті.

Для відгодівлі свиней зазвичай використовують андрогени (чоловічі статеві гормони). Андрогени створюють для жінок "косметичні" проблеми: за їхнього надлишку в жіночому організмі починають рости вуса, борода, неймовірно густе волосся на ногах. У чоловіків надлишок цього гормону може викликати серйозні наслідки – пухлину передміхурової залози (простати). Кількість хворих на аденому простати і рак простати в останні роки значно зростає.

У тваринництві також застосовують тиреостатики – інгібітори гормону щитоподібної залози. Ці речовини спричинюють величезний приріст тварини через набряк їхнього організму. У той час, коли виробник одержує від такого м'яса колосальний економічний ефект, людина, яка вживає м'ясо з тиреостатиками, лише суттєве порушення своєї щитоподібної залози. Внаслідок цього в організмі людини різко уповільнюється обмін речовин та енергії: людина товстішає, стає сонливою, млявою, загальмованою, в неї погіршується пам'ять і знижується працездатність. Систематичне вживання дитиною такого м'яса з тиреостатиками призводить до уповільнення її фізичного і розумового розвитку.

З огляду на зазначене, перспективи у людства жалібні, якщо стан справ не зміниться на краще. Цьому може посприяти: 1) активна позиція громадськості й виробників проти застосування у тваринництві гормональних стимуляторів, а в технологічних процесах - небезпечних для здоров'я харчових добавок; 3) державний контроль за рівнем гормонів у продуктах тваринництва; 4) заборона на рівні держави технологій та харчових добавок, які спричинюють погіршення здоров'я людини.

Список використаної літератури

1. Пономарьов П.Х., Сирохман І.В. Безпека харчових продуктів та продовольчої сировини. – К.: Лібра, 1999.